

O Renacemento. Quattrocento

II. Escultura: Donatello (Donato di Niccolo) 1386-1468

A. **David**

B. **O condottiero Gattamelata**

Características Xerais da escultura do Quattrocento:

- Inspiración en modelos clásicos.
- Independencia da arquitectura.
- Recuperación do desnudo.
- Recuperación da técnica do baleirado en bronce
- Recuperación dos monumentos ecuestres
- Marcado naturalismo: estudo das proporcións e da anatomía do corpo humano
- Predominio das liñas curvas
- Esculturas para espazos públicos.
- Desenvolvemento do volume en tres dimensíóns. Aplicación das leis da perspectiva renacentista.
- Liberdade temática: mitolóxica, relixiosa do Antigo Testamento e retratos
- Laicismo en tanto que os temas relixiosos están tratados fóra do contexto da Igrexa e desde os valores persoais dos personaxes representados, por exemplo, o David.

A. **David**

Imaxe: na páxina 208 do libro

1. Clasificación

Autor: Donatello, 1386-1468

Cronoloxía: 1444-1446

Estilo: escultura renacentista do Quattrocento

Dimensíóns: 1,58 altura

Técnica: fundición

Material: bronce

Comitente: Cosme de Médici

2. Contexto histórico-artístico

Vale o contexto xeral do Quattrocento

3. Análise e comentario

Contido iconográfico: representación do tema bíblico segundo o cal, David, un pastor de Belén, vence ao xigante filisteo Goliat, lanzándolle una pedra coa súa funda e rematándoo coa espada do propio xigante. Recolle o momento en que David, vitorioso, contempla a cabeza de Goliat. David viste o típico sombreiro campesiño da rexión da Toscana cun adorno de follas de loureiro, así como unhas botas. O casco de guerra de Goliat, fai referencia aos duques de Milán, cidade coa que Florencia tivo gran rivalidade.

Técnica: primeiro espiño fundido en bronce, a tamaño natural, desde a Antigüidade clásica.

Composición e Movemento: encargada para ser colocada sobre un pedestal no centro do palacio Médici e para ser observada desde diferentes puntos de vista. Estatua exenta, vertical, cunha base circular que representa unha coroa de laurel, sobre a que están a decapitada cabeza de Goliat e a figura erguida de David. Acusado

O Renacemento. Quattrocento

contraposto entre pernas e brazos, unha das pernas dobrada e apoiada sobre a cabeza de Goliat desequilibra a cadeira orixinando un modelo praxiteliano de composición cun suave movemento en S. Así mesmo produce un xogo de ángulos e ocos, con varios puntos de vista para o espectador, ainda que prima a visión frontal. A cabeza se inclina para contemplar o rostro do vencido Goliat o que permite ao observador (nun plano inferior) apreciar a súa expresión de serenidade triunfal.

Tratamento da anatomía: corpo dun adolescente estudiado do natural, cun coidadoso estudio anatómico e un suave modelado que contrasta coas formas más rugosas de Goliat.

Contraste entre a suavidade do corpo adolescente e a presencia nas súas mans da espada e da pedra, elementos que recordan a violencia do tema tratado.

4. Función simbólica e propagandística

Tema bíblico utilizado como alegoría política: DAVID personaxe que simboliza o triunfo da intelixencia sobre a força bruta, se identifica coa cidade de Florencia, como símbolo das súas virtudes cívicas: patriotismo e liberdade. GOLIAT, representando a Milán, encarna os valores opostos.

5. Rasgos de estilo

Donatello está considerado o escultor máis influente do primeiro Renacemento. Abandona os modelos góticos, volve ao estudo de modelos tomados do natural, libera a escultura das ataduras da arquitectura. Recupera o espido tridimensional de tamaño natural da Antigüidade clásica. Unha das súas características consiste no seu realismo dramático, e dicir, conseguir a conciliación entre a gravedade-serenidade clásica e o dato observable extraído dos rostros e xestos da xente da rúa.

Seleccionar algunha das características xerais da escultura da época, expostas no inicio do tema ou no libro (páxs.: 206 e 208)

B. O condottiero Gattamelata

Imaxe: na páxina 209 do libro

1. Clasificación

Autor: Donatello

Estilo: escultura renacentista do Quattrocento

Cronoloxía: 1444-1453

Técnica: fundición

Material: bronce

Dimensíons: 3,40 (alto)x 3.90 (longo)

Lugar: Padua

2. Contexto histórico-artístico

Vale o contexto xeral do Quattrocento

3. Análise e comentario

Contido iconográfico

Ademais de monumento conmemorativo da gloria do heroe, ERASMO DE NARNI, é un monumento funerario que se integra no espazo urbano da cidade de Padua. Donatello presenta un instante do cabalgar do militar que encabeza un imaxinario exército e viste á antiga. Directamente inspirada na do emperador romano Marco Aurelio, a cabalo, que coñecera e estudara en Roma. A estatua elévase sobre un alto baseamento que gardaría os restos mortais do condottiero.

O Renacemento. Quattrocento

Características formais

Na composición destaca un ritmo repetido de curvas: a cola, a grupa, o pescozo do cabalo suxiren o movemento lento e ondulante do seu paso. As liñas oblicuas da espada e o bastón de mando indican a súa dirección. Permanece o efecto de bloque, hai pouca dispersión de eixos, o que se intensifica coa bóla baixo a pata do cabalo en previsión dunha posible inestabilidade do conxunto.

O artista conxuga o naturalismo do cabalo, dos seus arreos e da armadura clásica coa expresión abstracta do militar, en cuxo rostro se resume a idea da virtude e adquire a dignidade do retrato conmemorativo romano, mirando de fronte, desafiante, con seriedade e enerxía.

Exemplo de recoñecemento á arte antiga, pero ao mesmo tempo é unha das súas obras que máis fonda pegada deixou na arte posterior.

Rasgos de estilo: Donatello está considerado o escultor máis influinte do primeiro Renacemento. Abandona os modelos góticos, volve ao estudo de modelos tomados do natural, libera a escultura das ataduras da arquitectura. Recupera o espido tridimensional de tamaño natural da Antigüidade clásica. Unha das súas características consiste no seu realismo dramático, e dicir, conseguir a conciliación entre a gravedade-serenidade clásica e o dato observable extraído dos rostros e xestos da xente da rúa.

Seleccionar algunha das características xerais da escultura da época, expostas no inicio do tema ou no libro (páxs.: 206 e 208)
